

Er is iets merkwaardigs aan de hand met het evangelie van vandaag. We vieren de Doop van de Heer, en we horen daar bijna niets over. Wel dat Johannes allerlei mensen doopte, en dat Jezus blijkbaar een van hen was.

We horen vervolgens dat Jezus ging bidden en dan gebeurt er iets bijzonders: de hemel gaat open en een stem deelt zich mee aan Jezus. Bij Mattheus b.v. is de boodschap dan voor het volk bestemd:

Dit is mijn welbeminde zoon.

Bij Lucas is het meer een bevestiging die Jezus in zijn bidden ontvangt: **Jij** bent mijn welbeminde.

Hebben de aanwezigen verder niets gezien of gehoord?

Heel anders dan b.v. in de kerstboodschap van de engelen, ook bij Lucas: hier wordt juist de aankondiging van zijn geboorte als redder en Messias in alle openbaarheid gedaan.

Dit alles is des te merkwaardiger, omdat mensen blijkbaar wachten op perspectief, en zich afvragen of Johannes misschien de Messias is.

Johannes zegt van zichzelf dat hij doopt met water, maar degene die na hem komt doopt met geest en vuur.

In dit verhaal van Lucas is de doop van Jezus dus maar een kleine gebeurtenis, en zeker geen publieke gebeurtenis.

Er is wel gezegd en gedacht dat dit te maken had met een oude tegenstelling tussen leerlingen van Jezus en van Johannes, die er in het oude christendom bestond.

Er zou dan pas volop ruimte zijn voor Jezus, na het optreden van Johannes.

Maar Johannes zelf geeft ook meerdere keren aan dat hij een voorloper, een aanwijzer is, die de weg vrijmaakt voor degene die na hem komt.

Jezus moet groter worden, hijzelf moet naar de achtergrond, kleiner worden. En dan is in het verhaal van Lucas het moment van een publieke aanwijzing nog niet aangebroken.

Hooguit voor Jezus zelf, in zijn bidden en mediteren ontvangt hij de bevestiging van wie hij is.

Een bevestiging die verder in hem zal groeien en hem kracht geven om te worden wie hij is en waar te maken waarvoor hij is bestemd.

Wat met Kerstmis groots is aangekondigd en gevierd, dat is eigenlijk slechts een kiem, en een belijdenis achteraf.

Alles moet nog zijn beslag krijgen en hier gebeurt dat op bescheiden wijze.

Het geheim van Gods menswording, zijn afdaling in en vereenzelviging met de mensenwereld, moet een lange weg gaan.

De doop is een mooi beeld en symbool voor deze weg.

Dat wordt vandaag ingeleid met de profetie van Jesaja over de roepende in de woestijn, een tekst die ook vaak in verband gebracht wordt met Kerstmis en Advent, het komen van de Messias, en in de Messiah van Händel is het ook een heel sterk motief.

De weg door de woestijn, vanuit het Oosten, vanuit de Ballingschap in Assyrië en Babylon, waar het Joodse volk bijna een mensenleven verkeerde, en verlangde naar terugkeer: het effenen van de weg en rechtmaken wat krom is, het is ook een verlangen van de mens om schoon schip te maken en niet te blijven hangen in de fouten en het onrecht van het verleden.

Baan maken in de woestijn, het betekent ook ruimte maken voor God in je leven, toekomen aan waar je als mens toe bestemd bent, menswording, niet als een enkel feit door je geboorte alleen al, maar een programma, een opdracht voor je leven.

Daartoe wordt en ben je gedoopt.

En dopen, dat is voor ons met water, net als voor Johannes.

En wij kunnen dat sterk verbinden met een ander groot gebeuren: dat van de uittocht uit Egypte, de gang door het doodswater van de Rode Zee, de weg naar het leven voor het volk dat zijn biezen pakte en met doodsverachting op weg ging naar een onzekere toekomst, door water en woestijn.

Aan het eind van de lange tocht lag een nieuw begin.

Met water als beeld van dreiging, getransformeerd in een bescheiden nieuwe start. Een weg die zich nog waar moet maken.

Het begin, ook voor Jezus, ligt in het water, de doop met geest en vuur is het vervolg dat in je leven plaats moet krijgen, de voltooiing van de doop met water.

Dopen heeft op die manier iets van een uittocht, een uittreden uit een bestaan dat oneffen is of oneffenheid kan betekenen, en daarmee heft het iets van terugkeren van een weg die niet goed is of tot het goede leidt. Dopen is eigenlijk een aanzet tot voortdurende bezinning: wie ben je als mens, wat wil je als mens, hoe wil je zijn en worden, wie en wat heb je nodig en wat laat je achter als bedreiging voor je eigen menszijn. Niet voor niets stond vroeger de doopvont of het doopbassin bij het betreden van de kerk, om je op die symbolische weg te zetten.

We kunnen dat nog een beetje meevoeltrekken met het wijwatervat bij de ingang.

In veel kerken heeft de doopvont nu een wat onduidelijke plek gekregen, ergens terzijde, als een wat op zich zelf staand attribuut voor een geboorteviering. En zo verhult het vaak de diepzinnige betekenis.

In de kerkarchitectuur van de laatste tijd is er weer meer aandacht voor een goede plaats. Zo mis er een plan om bij de verbouwing van de

Antoniuskerk in Ede de doopvont centraal te plaatsen in een openruimte achter in de kerk, waar je elkaar ontmoet en waar je telkens aan de doop herinnerd wordt als je de kerk betreedt.

De doop, bij Jezus is het een bescheiden begin, maar alles kom je er in tegen, heel het leven is er in weerspiegeld.

Zo ook zijn roeping. De laatste verzen van de Jesaja profetie roepen dat op in een dubbel beeld van macht en bescheidenheid.

Het beeld van de machtige die zijn arm verheft en heerschappij voert, wordt gevolgd door de herder die zijn lammeren tegen de borst drukt en ze met zachte hand leidt.

Dit beeld sluit mooi aan bij de bescheiden doop van Jezus, bijna in stilte. Die bescheidenheid mag een uitnodiging zijn onze eigen doop als een voortdurend bezinningsproces te zien.